

Koľko Slovensko dostáva z EÚ – a koľko do nej platí?

Od vstupu v roku 2004 získalo Slovensko z rozpočtu EÚ v čistom takmer 29 miliárd eur – asi 5 300 eur na každého obyvateľa.

Suchá bilancia je jednoduchá: za každé euro odvedené do Bruselu sa vrátili dve eurá a sedemdesiat centov. Zaujímavejšie je, čo za tými číslami je – vrátane toho nelichotivého.

Ako sa to počíta

Každá členská krajina do spoločného rozpočtu odvádza podľa veľkosti ekonomiky a zároveň z neho čerpá. Slovensko od roku 2004 odviedlo podstatne menej, než prijalo: čistá pozícia dosiahla za dvadsať rokov 25,6 miliardy eur a do konca roka 2025 narástla na približne 28,8 miliardy. V prepočte je to zhruba 21 eur mesačne pre každého Slováka počas celých dvadsiatich rokov.

Kam tie peniaze šli – a kam nie

Prejdite sa po Slovensku a uvidíte ich: diaľničné úseky, zrekonštruované stanice, vodovody a čističky, zateplené školy, opravené námestia. Väčšina veľkej infraštruktúry posledných dvoch dekád má európske spolufinancovanie.

K poctivosti patrí aj druhá polovica príbehu. Najvyšší kontrolný úrad zhodnotil dvadsať rokov čerpania známku, ktorú by doma nikto nechcel: priveľa betónu, primálo mozgov – do vzdelania a inovácií šiel zlomok. V roku 2014 Komisia pre nezrovnalosti a podozrenia z podvodov pozastavila Slovensku deväť z jedenástich operačných programov a aktuálne obdobie sa rozbiehalo medzi najpomalšími v Únii. Peniaze teda existujú a sú veľké; to, čo z nich Slovensko vyťaží, je domáca úloha, nie bruselská.

Prečo saldo klesne – a prečo to nevadí

Kohézne peniaze tečú chudobnejším regiónom, a Slovensko bohatne. Každé ďalšie rozpočtové obdobie bude štedré menej; raz sa Slovensko stane čistým platcom, ako je dnes Rakúsko. Kto z toho robí drámu, mýli si účel: dotácie nie sú renta za členstvo, ale štartovací kapitál. Ak splnili úlohu, majú sa zmenšovať.

Čo sa do salda nevojde

Dôležitejšia polovica účtu sa totiž neposiela prevodom. Slovenský export mieri z veľkej väčšiny na jednotný trh – na voľnom pohybe tovaru stojí celý automobilový priemysel, teda najväčší zamestnávateľ krajiny. K tomu euro v peňaženke, roaming, Schengen a študenti na Erasme. Štúdie odhadujú prínos jednotného trhu rádovo vyššie než čisté transfery.

Inými slovami: aj keď dotácie raz skončia, hlavný dôvod, prečo sa členstvo Slovensku vypláca, ostane celý. A tým, ktorí sa pýtajú, koľko nás Únia stojí, patrí protiotázka z tejto stránky: koľko by nás stál rozdelený kontinent?

Všetky otázky →

ČASTÉ OTÁZKY

Koľko Slovensko získalo z EÚ od vstupu v roku 2004?

Čistá pozícia – teda príjmy mínus odvody – dosiahla do konca roka 2025 zhruba 28,8 miliardy eur. Na obyvateľa je to asi 5 300 eur; za každé odvedené euro sa vrátilo približne 2,7 eura.

Kam európske peniaze na Slovensku tiekli?

Najviac do infraštruktúry: diaľnice, železnice, vodovody, opravené školy a námestia. Kritici vrátane NKÚ oprávnené dodávajú, že priveľa šlo do betónu a primálo do vzdelania a inovácií.

Čerpá Slovensko eurofondy dobre?

Priemerne až podpriemerne. V roku 2014 Komisia pre nezrovnalosti pozastavila deväť z jedenástich programov a súčasné obdobie sa rozbiehalo pomaly. Peniaze existujú; problém býva na slovenskej strane.

Bude Slovensko dostávať stále viac?

Naopak – čistá pozícia sa bude znižovať, ako krajina bohatne, a raz sa Slovensko stane čistým platcom. Dotácie nie sú renta za členstvo, ale štartovací kapitál; ak splnili účel, majú sa znižovať.

Je členstvo v EÚ len o dotáciách?

Nie, dotácie sú menšia časť účtu. Hlavný prínos je jednotný trh, na ktorý mieri veľká väčšina slovenského exportu – na ňom stoja automobilky aj státisíce pracovných miest. A od roku 2009 aj euro.

ZDROJE

- MF SR / Denník E: čistá pozícia SR 2004–2024 25,6 mld. eur; do konca 2025 ~28,8 mld.
- Euractiv/euBrief: návratnosť ~2,7 eura za 1 odvedené euro; ~5 327 eur na obyvateľa
- NKÚ SR: hodnotenie 20 rokov čerpania („trojka“, dôraz na infraštruktúru)
- Európska komisia (2014): pozastavenie 9 z 11 operačných programov